

VERSLAG

Verslag Beheersorgaan Openbare Bibliotheek

Datum: donderdag 21 november 2019, 20 uur

Plaats: bibzaal bibliotheek

Aanwezig: Wilbert Dhondt (voorzitter), Godelieve Van Sikkeleris, Nadine Joséphine Staelens, Benita Cramer, Debby Rombaut, Raymond Covents, Benny Westerlinck, Dirk Steenssens, Iris Ruys, Tinne De Maeyer (afdelingshoofd cultuur, toerisme, bibliotheek & archief)

Verontschuldigd: Dominique De Moor, Bart De Munck (dienstleider bibliotheek)

Afwezig: Gino De Waele, Karel Verelst, Marc Versavel, Romain Meersschaert

Agenda:

1. Goedkeuring verslag vorige vergadering
2. Mededelingen:
  - 2.1 Engemaakt bibliotheeksysteem: stand van zaken
  - 2.2 Werken bibliotheek Meerdonk
  - 2.3 Werken lichtstraat hoofdbibliotheek
3. Evaluatie activiteiten:
  - 3.1 Bib verwendag
  - 3.2 Voorleesweek
  - 3.3 Buitenbeentjes
  - 3.4 Lego Mindstorms
4. Activiteiten najaar:
  - 4.1 Sinterklaas
  - 4.2 Vertelmoment
  - 4.3 Groot dictee
5. De bib als derde plek: discussie & visieontwikkeling
6. Varia:
  - 6.1 Uitleentermijnen & reservaties

Punt 1 – Goedkeuring verslag vorige vergadering

Opmerkingen: Het verslag was zeer duidelijk en uitgebreid.

Besluit:

Het beheersorgaan keurt het verslag van 29 augustus 2019 goed.

Punt 2 – Mededelingen

2.1 Eengemaakt bibliotheeksysteem: stand van zaken

Sinds 8 oktober 2019 wordt met het nieuwe bibliotheeksysteem (WISE) gewerkt. De overschakeling naar Wise is vlot verlopen. Echter, voor het personeel is het wennen om na jaren over te schakelen naar een nieuw softwaresysteem. Wise werkt ook nog niet optimaal, veel handelingen en procedures zoals interbibliothecair leenverkeer, bewegen van objecten, reservaties, statistieken... staan nog niet volledig op punt. Leners ondervinden dat in de bibliotheekcatalogus nog niet alle codes correct worden omgezet. Cultuurconnect werkt eraan om alle kinderziekten en/of fouten in het systeem op te lossen. Het aantal vormingsuren dat Cultuurconnect voorziet voor bibliotheekmedewerkers is helaas beperkt. Onze medewerkers moeten bijgevolg zelf regelmatig bepaalde handelingen uitzoeken.

2.2 Werken bibliotheek Meerdonk

Het dak werd vervangen en de binnenkant van de uitleenpost kreeg een opfrisbeurt door de schilder. De heropening wordt waarschijnlijk in januari gepland, al dan niet in samenwerking met de school. In het strategisch meerjarenplan van de gemeente is het behoud van alle uitleenposten in de deelgemeenten opgenomen.

2.3 Werken lichtstraat hoofdbibliotheek

De lichtstraat werd vervangen door een dubbelwandige nieuwe lichtstraat waardoor de warmte tijdens de winter binnen en tijdens de zomer buiten blijft. Er gebeurt nog een afwerking tussen de gang en de werkelijke ingang van de bib (voorlopig houten plaat).

Opmerkingen: /

Besluit:

1. Het beheersorgaan neemt kennis van de mededelingen.

Punt 3 – Evaluatie activiteiten

3.1 Bib verwendag

Op zaterdag 7 september 2019 lieten meer dan 200 bezoekers zich verwennen, jong en oud amuseerde zich tijdens de bibverwendag. Door de aangekondigde sluiting in oktober werd de bibverwendag een maand vroeger georganiseerd. De bib had verschillende activiteiten en belevingen gepland. Stijladvies door Catherine Mys van Libelle, fotoshoot, ballonplooiër en glittertattoos, muziek door Ina De Vos, voorleessessie door Ann De Saegher. Oxfam zorgde voor een hapje en drankje en het bibpersoneel deelde muffins en donuts uit. Er werden 280 afgeschreven materialen verkocht, opbrengst 140 euro. 20 deelnemers namen deel aan de wedstrijd 'het gewicht van een fruitmand raden'. Rita Verhoosel was de gelukkige winnaar van deze fruitmand.

3.2 Voorleesweek 2019 – Verteltantes

In het kader van de jaarlijkse voorleesweek die plaatsvindt van 16 tot 24 november 2019 organiseerde JeugdBiblioWaas voorleessessies in de 10 Wase bibliotheken. In Sint-Gillis-Waas was de doelgroep alle derdekleuterklassers van alle scholen in de gemeente. In totaal hebben 187 kleuters met hun leerkrachten genoten van de voorstelling van de Verteltantes, 2 enthousiaste dames die de voorstelling: 'Rafkes leesrace' brachten. Er werd verteld, gezongen en bewogen, kortom een heel interactieve voorstelling die plaatsvond in de leeszaal van onze hoofdbib.

3.3 Buitenbeentjes

Op donderdag 10 oktober gaf Sabine Peeters een presentatie over de invloed van media op ons zelfbeeld. Sabine is boegbeeld voor body positivity. Sabine heeft zelf problemen gekend met haar eigen zelfbeeld en vertelde dus vanuit haar eigen ervaring en waarom het zo moeilijk is om een negatief zelfbeeld te veranderen naar een positief. Ze werkt als make-up artiest in de modewereld, ook in het buitenland. Zij ziet welke transformaties er nodig zijn om een model perfect in beeld te brengen en dat stemt niet altijd overeen met de werkelijkheid. Zo'n 20 bezoekers luisterden aandachtig naar een boeiende lezing.

3.4 Lego Mindstorms

Op woensdag 16 oktober hebben 14 kinderen tussen 10 en 14 jaar deelgenomen aan de workshop Lego Mindstorms die werd gegeven door Digitale Wolven. Na een korte inleiding over wat sensoren zijn en doen, konden de kinderen aan de slag met de programmeer software om de robots van Lego aan te sturen. Ze leerden hoe ze de robots geluiden moesten laten maken, het uiterlijk veranderen, vooruitrijden, achteruitrijden, draaien... Kinderen programmeerden er enthousiast op los om de robot kunstjes te laten doen.

Opmerkingen:

Is er ook een mogelijkheid om afgevoerde boeken uit de bibliotheek ter beschikking te stellen van de boekenruilhuisjes in de gemeente?

Dat kan, de verantwoordelijken voor deze boekenruilhuisjes kunnen zich bij de balie bekendmaken en een aantal boeken meenemen zonder betaling. Er is permanent een aanbod van afgevoerde boeken in de hoofdbibliotheek.

Het is jammer dat er weinig jongeren de lezing van Sabine Peeters hebben bijgewoond aangezien deze doelgroep net gevoelig is voor de beelden die vanuit de (sociale) media verspreid worden.

De opkomst voor een lezing is steeds afhankelijk van de naamsbekendheid van de spreker.

Besluit:

1. Het beheersorgaan neemt kennis van de evaluatie van de activiteiten.
2. De verantwoordelijken voor de boekenruilhuisjes kunnen zich melden bij de balie in de hoofdbibliotheek om aan aantal afgevoerde boeken zonder betaling mee te nemen.

Punt 4 – Activiteiten najaar

4.1 Sinterklaas

Op zaterdag 30 november verwachten we de Sint vanaf 10 uur in de bib. Annemie Drieghe zal vanaf 9.30 uur voorlezen en samen met de aanwezige kinderen liedjes zingen. De aanwezige kinderen krijgen van de Sint een kleine attentie. Deze activiteit wordt in samenwerking met het feestcomité georganiseerd. Vorige editie waren er ongeveer 60 kinderen aanwezig. Vanaf 10.30 vertrekt de Sint naar de Nieuwstraat om i.s.m. De Sterappel de heraangelegde Nieuwstraat met een versierde fiets te openen. Daarna keert het volledige gezelschap, incl. De Sint, terug naar de bibzaal voor een ontvangst.

4.2 Vertelmoment

Jelle Cleymans vertelt op zondag 1 december persoonlijke anekdotes, ondersteund door een streepje muziek. Dit vertelmoment wordt jaarlijks georganiseerd in samenwerking met Hugokee. Ook dit jaar zal Beurree Noir (en vermoedelijk voor de laatste keer) de hapjes

verzorgen tijdens de receptie achteraf. Er zijn reeds 80 kaarten verkocht (vorig jaar +/- 100 aanwezigen).

4.3 Groot dictee

Op vrijdag 6 december vindt het Groot Dictee Heruitgevonden plaats. Door het speelse format is het een dictee voor een breed publiek, in organisatie van de vzw Creatief Schrijven. Tot 2016 was Het Groot Dictee ieder jaar te zien op televisie. Het was een wedstrijd correct spellen tussen Vlaanderen en Nederland. Verschillende bibliotheken besloten de vaste waarde terug op te pikken en zo ontstond het Groot Dictee Heruitgevonden. In meer dan 100 bibliotheken in Vlaanderen start op 6 december stipt De Schrijfwijzen – Het Groot Dictee Heruitgevonden. Spellenspel is nog steeds belangrijk, maar dit dictee zit niet vol met de meest ongebruikelijke woorden. En er worden een aantal creatieve elementen aan toegevoegd. Zo hoeft de uiteindelijke winnaar niet degene te zijn met de minste taalfouten. Het aantal inschrijvingen in Sint-Gillis-Waas is momenteel nog zeer beperkt.

Opmerkingen:

Benita Cramer en Debby Rombaut zijn vrijwilligers tijdens het vertelmoment op 1 december. Bart van de bibliotheek zal contact met hen opnemen om de nodige afspraken te maken.

Besluit:

1. Het beheersorgaan neemt kennis van de activiteiten in het najaar 2019.

Punt 5 – De bib als derde plek

De derde plek is de plek waar je verblijft als je niet thuis of op het werk bent. Derde plekken zijn dan ook vaak publieke ruimtes. Belangrijk aan die plekken is dat we er ons veilig en thuis voelen, dat ze relevant zijn voor ons en dat ze gratis zijn. De bibliotheek is dus een uitgelezen derde plek.

De bib als derde plek is een van de speerpunten uit de visietekst bovenlokaal bibliotheekbeleid. De derde plek vindt haar plaats onder de pijler 'vinden en verbinden', waarbij het bovenlokaal bibliotheekbeleid de inbedding van de bibliotheken in de lokale gemeenschap en hun ontwikkeling tot vanzelfsprekende plekken voor ontmoeting en debat ondersteunt.

➤ *De bibliotheek als inclusieve derde plek*

Iedereen is welkom, er zijn geen fysieke of andere drempels.

➤ *De bibliotheek als sociale infrastructuur*

Het is de plaats waar mensen elkaar tegenkomen en ontmoeten, waar een eerste begeleiding bij sociale problemen gebeurt. Net dat maakt van de bib een sterke plek binnen onze samenleving. Het is een plaats die invloed heeft op het leven, de mens, ons welzijn. Er is nood aan publieke plekken waar gelijkheid geldt. In die context speelt de bib een belangrijke rol als ontmoetingsplek. Creëer daarom de bibliotheek niet voor de lokale gemeenschap, maar samen met hen. Net de combinatie van een fysieke locatie, programmering en deskundigheid zorgt voor de evolutie van een ontmoetingsplek naar een derde plek. Het gegeven dat de uitleningen dalen, maar het aantal bezoekers stijgt kan een sterke indicatie zijn voor het groeiend belang van de bibliotheek als derde plek.

➤ *De bibliotheek als DNA van de gemeenschap*

De bibliotheek als derde plek om de leefbaarheid van de stad/het dorp te verhogen en zo bij te dragen aan een vitale samenleving. Waar een publieke ruimte een ruimte zou moeten zijn die toegankelijk is voor iedereen, zien we meer en meer dat ze het territorium worden van wie het zich kan veroorloven om er te zijn. Het is dus belangrijk om in de stad publieke ruimte te scheppen voor iedereen. De sleutel hiervoor zijn de mensen zelf. Zij geven betekenis aan een plek en dus ook aan de bibliotheek. Het DNA van een bibliotheek bestaat hoofdzakelijk uit content (boeken). Het is belangrijk dat we opnieuw naar de context leren kijken, maar dan in relatie met die content. Hoe verhoudt de bibliotheek zich tot de samenleving? Enkel dan kun je plekken maken die bijdragen tot het publieke karakter van een betere samenleving. Belangrijk voor het creëren van een derde plek zijn volgende voorwaarden: ken je publiek, maak een bijzondere plaats die vrij toegankelijk is, zorg voor waardevolle betekenis die toekomstbestendig is, mix programmering, meng commercieel met publiek en prioriteer mentale gezondheid. Daarmee maak je het dorp/de stad weer tot de plek voor iedereen: informeel, toegankelijk, persoonlijk en inclusief. Een betere plek dan thuis, kortom een derde plek.

➤ *Een bibliotheek volgens het fourspaces-model (2010, Denemarken)*

Dit model zorgt ervoor dat er een referentiekader is om de verschillende functies beter te begrijpen en erover te debatteren. Het is dan ook een belangrijk instrument bij het inrichten of herinrichten van bibliotheken. Door de veranderende samenleving met veranderende behoeften van bibliotheekbezoekers verandert ook de rol van de bibliotheek en daarmee het bibliotheekgebouw. In de visie van Jochumsen moet een moderne bibliotheek een combinatie zijn van vier verschillende ruimtes:

- Een ruimte voor inspiratie: een ruimte voor betekenisvolle ervaringen.
- Een ruimte voor leren: de ruimte waar men de wereld kan ontdekken en verkennen. Er is vrije en onbeperkte toegang tot informatie en kennis en een variëteit aan activiteiten, waardoor er voortdurend wordt bijgeleerd en competenties worden verhoogd.
- Een ruimte voor ontmoeting: die ruimte zorgt voor ontmoetingen. Ontmoetingen kunnen toevallig zijn (bij het lezen van de krant) of georganiseerd (bij lezingen of debatten).
- Een innovatie ruimte: Een ruimte waar creativiteit en innovatie gestimuleerd worden door toegang tot verschillende media, materialen, workshops, enzovoort.

Hoe een ruimte uitgewerkt wordt, wordt steeds mee bepaald door de behoeften van de lokale gemeenschap, waardoor de invulling telkens anders is.

Bron: De Vlaamse Vereniging voor Bibliotheek, Archief & Documentatie vzw (VVBAD)

➤ Inspiratie

Breien in de bib: https://www.nieuwsblad.be/cnt/dmf20150107_01461863

Leren solliciteren in de bib: <https://www.uitinsint-niklaas.be/agenda/e/walk-talk/71fcb2e9-7923-4ca3-bae4-d23bac1e6b9a>

Inrichting van bibliotheken: www.aatvos.com

Gereedschappenbibliotheek: <https://www.maakbarleuven.be/>

Ondertussen elders in Vlaanderen: https://www.nieuwsblad.be/cnt/bleta_04684221

➤ *Wat kan dit betekenen voor de bibliotheek van Sint-Gillis-Waas?*

De afgelopen jaren is de leeszaalwerking van de bibliotheek geëvolueerd door de omgeving aangenamer te maken (meubilair, koffie) en de openingsuren uit te breiden. Met als positief gevolg dat we dagelijks wel wat vaste en minder vaste bezoekers over de vloer krijgen. De hoofdbibliotheek krijgt dus steeds meer bezoekers over de vloer waardoor de beschikbare ruimte voor de opstelling van de materialen, promotie van materialen en de uitdagingen voor de verdere digitalisering in het gedrang komen.

De dienst 'Kind en gezin' verhuist begin 2020 waardoor de lokalen aan de voorzijde van de bibliotheek vrijkomen. De bibliotheek wil graag gebruik maken van deze lokalen om lokale noden te kunnen invullen en om de doelstellingen binnen het Vlaamse bibliotheekbeleid te kunnen realiseren: een gezellige kinderruimte, de activiteiten tijdens de jeugdboekenmaand, vertelruimte, bibverwendag, thema opstellingen, boekstartdag, verschillende workshops, tentoonstellingsruimte en/of computerlokaal voor internet gebruik, maakbib...

Het concept 'maakbib' past ook in de visie omtrent de bib als derde plek: een ruimte voor inspiratie, leren, ontmoeting en innovatie. Bibliotheken zijn niet louter een verzameling van boeken maar ook de plaats waar er letterlijk aan de slag gegaan kan worden met de opgedane kennis. Dit kan begeleid of onbegeleid zijn, georganiseerd of spontaan en de inhoud kan zeer verscheiden zijn: gaande van STE(A)M en mobiele FABlabs (= kleinschalig werkruimtes met digitale productie als doel), een naai- of breicafé, een stekplaats, kunstatelier, repaircafé...

De finaliteit van een makersbib of een makerskamer in de bib kan wetenschappelijke en technische geletterdheid zijn, artistieke vorming, culturele informatie-uitwisseling en uitstraling. Maar kan ook een sociale behoefte invullen: de kans om -los van enig lidmaatschap- bij elkaar te komen, van elkaar te leren.

De gemeente krijgt decretaal een rol toebedeeld als regisseur van de buitenschoolse kinderopvang. Het uitgangspunt is dat er naast de reguliere opvang (waarvoor wij samenwerken met Stekelbees) ook zinvolle vrijetijdsactiviteiten worden aangeboden na schooltijd die als een alternatief voor de standaardopvang kunnen dienen (bijvoorbeeld sporten, muziekles...). In andere deelgemeenten loopt er reeds een succesvol project waarbij leerlingen van de eerste graad na schooltijd twee lestijden kunstonderricht krijgen in samenwerking met d'academie. Dit initiatief zou vanaf september 2020 ook een plaats kunnen krijgen in de makerskamer van de bib.

Zowel de voorgestelde activiteiten rond leesbevordering als kunstonderricht kunnen het startpunt zijn voor een nieuwe invulling van de vrijgekomen lokalen. Het is echter van belang om deze lokalen niet exclusief toe te wijzen aan 1 gebruiker maar om er een aangename, multifunctionele en creatieve ruimte van te maken die tijdens de openingsuren van de bibliotheek (in aanvangsfase) opengesteld kan worden voor verschillende doeleinden. En om zo te evolueren naar een aangename derde plek.

Opmerkingen:

Er is heel wat verdoken eenzaamheid in onze maatschappij. De bibliotheek kan hierin zeker een sociale functie vervullen. Op zich kan het ook een doelstelling zijn om ervoor te zorgen dat alle inwoners gelukkig zijn.

Het is niet de bedoeling om verenigingsactiviteiten te organiseren.

Is er via de bibliotheek een leesclub actief, of vroeger geweest?

Noot van de verslaggever: Er is geen lees- of boekenclub actief binnen de werking van de bib. Er zijn wel een aantal vaste (Nederlandse) leners die gebruik maken van de diensten van de bib i.f.v. hun leesclub.

Besluit:

1. Het beheersorgaan geeft positief advies omtrent het verder ontwikkelen van de bibliotheek als derde plek.

Punt 6 – Varia

6.1 Uitleentermijnen & reservaties

Vraag vanuit het beheersorgaan om het systeem te bekijken rond tijdig terugbrengen van uitgeleende boeken of andere, al dan niet in combinatie met een reservatie.

De uitleentermijnen worden geregeld via artikel 11 in het dienstreglement dat goedgekeurd werd door de gemeenteraad op 4 februari 2016: Elke ingeschreven lener kan 20 materialen voor een termijn van 4 weken gratis lenen. Indien de materialen niet tijdig worden ingeleverd wordt er 0,25 euro per materiaal per week aangerekend.

Verlenging van de uitleentermijn

Als het ontleende werk niet door een andere bibliotheekgebruiker werd gereserveerd, kan de uitleentermijn voor een object éénmalig verlengd worden. Als van het ontleende werk de vervaldatum is overschreden maar het werk is niet gereserveerd door een andere lener, dan kan men nog maximaal één verlenging krijgen zodat de boete niet blijft doorlopen. Bij een eerstvolgend bezoek en na inname van de materialen zal de uitstaande boete worden aangerekend. Bij sluitingsdagen van de bibliotheek wordt de uitleentermijn automatisch verlengd tot de eerstvolgende openingsdag.

Verwittigingen

Een eerste bericht wordt verstuurd 1 week na het verstrijken van de reglementaire uitleenperiode. 3 weken na het verstrijken van de reglementaire uitleenperiode wordt een tweede bericht verstuurd. Een derde en laatste bericht wordt 5 weken na de reglementaire uitleenperiode aangetekend verstuurd. Indien de lener na 30 dagen niet gereageerd heeft op de derde verwittiging, wordt een dwangbevel uitgevaardigd. Een dergelijk dwangbevel wordt betekend bij gerechtsdeurwaarderexploit. Het gebruik van de bibliotheekkaart en/of identiteitskaart wordt vanaf de derde verwittiging geblokkeerd tot de materialen zijn teruggebracht en de administratie- en boetegelden betaald. Administratie- en andere kosten voor het verzenden van berichten zijn ten laste van de lener. De bibliotheek stuurt leners die hun e-mailadres opgeven gratis een herinneringsbericht. Dit herinneringsbericht is een extra vorm van dienstverlening die de lener geenszins ontlast van zijn verantwoordelijkheid de materialen op tijd weer in te leveren. Ook wanneer de e-mail om welke reden dan ook niet goed wordt ontvangen of werkt, dient hij of zij zich aan de vervaldatum te houden.

Volgende acties worden genomen om ervoor te zorgen dat zoveel mogelijk materialen terug worden ingeleverd:

1. Leners krijgen een eerste herinnering via mail 1 week vóór de uitleenperiode vervalt (pro-actief & extra dienstverlening).
2. Een eerste maning per brief of per e-mail wordt verstuurd 1 week na het verstrijken van de vervaldag: vanaf 1 dag te laat 0,25 euro per materiaal, d.w.z. op dat de lener vanaf week 2 0,50 euro per materiaal + portkosten betaalt.
3. Een tweede maning per brief of per e-mail wordt verstuurd 3 weken na het verstrijken van de uitleenperiode. De lener betaalt vanaf week 4 ingaat 1 euro per materiaal +

portkosten.

4. Een derde en laatste maning per aangetekend schrijven wordt verstuurd 5 weken na het verstrijken van de uitleenperiode. De lener betaalt vanaf week 6 1,50 euro per materiaal + kosten aangetekende zending + portkosten.
5. Na deze acties wordt er geprobeerd telefonisch contact te hebben met de leners. Meestal gaat het over personen die geschrapt werden uit het bevolkingsregister.
6. Verliezen worden doorgegeven aan de financieel directeur zodat er geen aanspraak gemaakt kan worden op andere (financiële) voordelen die door de gemeente worden verstrekt: bijv. uitkering sportcheque. Er wordt geen incassobureau of gerechtsdeurwaarder aangesteld (principe t.a.v. eigen inwoners).

Opmerkingen:

In vergelijking met de reservatiekost (1 euro) is de boete per materiaal per week laag: 0,25 euro. Zeker aangezien het uitlenen op zich al gratis is. Deze bedragen zijn vastgesteld in het dienstreglement. Wijzigingen aan dit reglement moeten steeds aan de gemeenteraad voorgelegd worden. Er wordt ook rekening gehouden met de bepalingen die in de regio toegepast worden.

Is het mogelijk om leners die de materialen te laat binnenbrengen sneller te contacteren? En om de materialen die al een langere tijd niet ter beschikking zijn te schrappen uit de catalogus?

6.2 Poëziewedstijd Leo Vercruyssen

Deze wedstrijd wordt om de drie jaar door de cultuurraad georganiseerd. Een medewerker van de bib zetelt mee in de jury. De winnende en andere gedichten werden gepubliceerd in een bundel. Er wordt gevraagd of er nog bundels ter beschikking zijn. De verslaggever vraagt dit na.

6.3 Lidmaatschap van buiten de gemeente

Kunnen inwoners van bijv. Beveren ook gebruik maken van de diensten van de bibliotheek in onze gemeente? Dat kan, Belgen kunnen zich met hun elektronische identiteitskaart lid maken. Voor de leners uit Nederland (bijv. in De Klinge) wordt gewerkt een aparte lidkaart.

Besluit:

1. Op de volgende bijeenkomst van het beheersorgaan wordt een punt geagendeerd omtrent de uitleentermijnen en reservaties.
2. Kennisname

Volgende vergadering: nog te bepalen